

# SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASININ VE TERÖRÜN FİNANSMANININ ÖNLENMESİNE DAİR TEDBİRLER HAKKINDA YÖNETMELİK

## BİRİNCİ BÖLÜM

### Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

#### Amaç ve kapsam

**MADDE 1-** (1) Bu yönetmelik 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun uygulanmasına yönelik olarak; suç gelirlerinin aklanmasının ve terörün finansmanının önlenmesi amacıyla yükümlüler, yükümlülükler, yükümlülüklerle uyumun denetimi, başkası hesabına yapılan işlemlerin beyanı, gümrük idaresine açıklama yapılması ve diğer tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

#### Hukuki dayanak

**MADDE 2-** (1) Bu Yönetmelik, 5549 sayılı Kanunun 27 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

#### Tanımlar

**MADDE 3-** (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) **Bakanlık:** Maliye Bakanlığını,

b) **Başkanlık:** Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığını,

c) **Başkan:** Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanı,

ç) **Denetim elemanı:** Maliye Müfettişi, Hesap Uzmanı, Gümrük Müfettişi, Gelirler Kontrolörü, Bankalar Yeminli Murakıbbı, Hazine Kontrolörü, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Uzmanı ve Sermaye Piyasası Kurulu Uzmanını,

d) **Finansal kuruluş:** Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ila (i) bentlerinde sayılan yükümlüler ile faaliyeti kapsamındaki bankacılık işlemleriyle sınırlı olarak Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğünü,

e) **Kanun:** 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunu,

f) **Malvarlığı:** Para, değeri para ile temsil edilebilen taşınır veya taşınmaz, maddi veya gayri maddi her türlü mal ve haklar ile bunlar üzerindeki hakları tevsik eden her türlü yasal belge veya araçları,

g) **Nihai faydalanıcı:** Yükümlü nezdinde işlem yapan gerçek kişileri, adına işlem yapılan gerçek veya tüzel kişileri, tüzel kişiliği olmayan teşekkülleri kontrolünde bulunduran veya bunlara ait hesap ya da işlemin gerçek faydalanıcısı durumunda olan gerçek kişi veya kişileri,

ğ) **Riskli ülkeler:** Aklama ve terörün finansmanının önlenmesi konusunda yeterli düzenlemelere sahip olmaması veya bu suçlarla mücadele konusunda işbirliği yapmaması nedeniyle yetkili uluslararası kuruluşlarca riskli kabul edilen ülke ve yargı alanlarından Bakanlıkça duyurulanları,

h) **Siyasi nüfuz sahibi kişi:** Yabancı ülke devlet başkanları, başbakanları, bakanları, parlamento üyeleri, siyasi parti başkanları, idari, adli ve askeri birim üst düzey yöneticileri, kamu sermayeli şirketlerinin üst düzey yöneticileri ile uluslararası kuruluş yöneticilerini,

ı) **Tabela banka:** Herhangi bir ülkede fiziki bir hizmet ofisi bulunmayan, bankacılık işlemleri ve kayıtları açısından resmi bir otoritenin denetimine ve iznine tabi olmayan bankayı,

- i) **Uyum görevlisi:** Kanun ve Kanun uyarınca çıkarılan yönetmeliklerle getirilen yükümlülüklerle uyumun sağlanması kapsamında görevlendirilen yükümlü çalışanını,  
j) **Uzman:** Mali Suçları Araştırma Uzmanını,  
k) **Uzman yardımcısı:** Mali Suçları Araştırma Uzman Yardımcısını,

ifade eder.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Yükümlüler

#### Yükümlü

**MADDE 4-** (1) Kanunun uygulanmasında yükümlü, aşağıda sayılanlar ve bunların Türkiye'deki şube, acente, temsilci ve ticari vekilleri ile benzeri bağlı birimleridir:

- a) Bankalar,
- b) Bankalar dışında banka kartı veya kredi kartı düzenleme yetkisini haiz kuruluşlar,
- c) Kambiyo mevzuatında belirtilen yetkili müesseseler,
- ç) Ödünç para verme işleri hakkındaki mevzuat kapsamındaki ikrazatçılar,
- d) Finansman şirketleri,
- e) Faktöring şirketleri,
- f) Sermaye piyasası aracı kurumları ve portföy yönetim şirketleri,
- g) Yatırım fonu,
- ğ) Yatırım ortaklıkları,
- h) Sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri,
- ı) Finansal kiralama şirketleri,
- i) Sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde takas ve saklama hizmeti veren kuruluşlar,
- j) Saklama hizmeti ile sınırlı olmak üzere İstanbul Altın Borsası Başkanlığı,
- k) Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü dahil her türlü posta ve kargo şirketleri,
- l) Varlık yönetim şirketleri,
- m) Kıymetli maden, taş veya mücevher alım-satımı yapanlar,
- n) Cumhuriyet altın sikkeleri ile Cumhuriyet ziynet altınlarını basma faaliyeti ile sınırlı olmak üzere Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü,
- o) Kıymetli madenler borsası aracı kuruluşları,
- ö) Ticaret amacıyla taşınmaz alım satımı ile uğraşanlar veya buna aracılık edenler,
- p) İş makineleri dahil her türlü deniz, hava ve kara nakil vasıtalarının alım satımı ile uğraşanlar,
- r) Tarihi eser, antika ve sanat eseri alım satımı ile uğraşanlar veya bunların müzayedeciliğini yapanlar,
- s) Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü, Türkiye Jokey Kulübü ve Spor Toto Teşkilat Müdürlüğü dahil talih ve bahis oyunları alanında faaliyet gösterenler,
- ş) Spor kulüpleri,
- t) Noterler,
- u) Tapu sicil müdürlükleri
- ü) 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35 inci maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki işlerden taşınmaz alım-satımı, şirket, vakıf ve derneklerin kurulması, idaresi ve devredilmesi işleriyle sınırlı olmak üzere avukatlar,
- v) Şirket, vakıf ve dernek kurulması, idaresi ve devredilmesi işleriyle sınırlı olmak üzere serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirler.

(2) Merkezi Türkiye’de bulunan yükümlünün yurt dışındaki şube, acente, temsilci ve ticari vekilleri ile benzeri bağlı birimleri, müşterinin tanınması konusunda, faaliyet gösterdikleri ülkenin mevzuatı ve yetkili otoritelerinin izin verdiği ölçüde bu Yönetmelik hükümlerini uygulamak zorundadır.

## **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

### **Müşterinin Tanınmasına İlişkin Esaslar**

#### **Kimlik tespiti**

#### **MADDE 5- (1) Yükümlüler;**

a) Hesap açılması, kiralık kasa, finansman, faktöring, finansal kiralama ve sigortalama gibi nitelikleri itibarıyla sürekli bir iş ilişkisi tesis eden işlemlerde tutar gözetmeksizin,

b) Yükümlü ile müşteri arasında sürekli bir iş ilişkisi gerektirmeyen işlemlerde işlem tutarı ya da birbiriyle bağlantılı birden fazla işlemin toplam tutarı yirmi bin YTL veya üzerinde olduğunda,

c) Elektronik transferlerde işlem tutarı ya da birbiriyle bağlantılı birden fazla işlemin toplam tutarı iki bin YTL veya üzerinde olduğunda,

ç) Şüpheli işlem bildirimini gerektiren durumlarda tutar gözetmeksizin,

d) Daha önce elde edilen müşteri kimlik bilgilerinin yeterliliği ve doğruluğu konusunda şüphe olduğunda tutar gözetmeksizin,

müşterilerinin ve müşterileri adına veya hesabına hareket edenlerin kimliğini tespit etmek ve kimlik tespitine esas olan bilgilerin doğruluğunu teyit etmek zorundadırlar.

(2) Kimlik tespit ve teyidi işlem yapılmadan önce tamamlanır.

(3) Kimlik tespiti sırasında alınan adres ve diğer iletişim bilgilerinin teyidi, işlemin yapılmasından itibaren en geç 10 iş günü içinde yapılır.

#### **Gerçek kişilerde kimlik tespiti**

**MADDE 6- (1)** Gerçek kişilerin kimlik tespitinde; ilgilinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, Türk vatandaşları için T.C. kimlik numarası, kimlik belgesinin türü ve numarası, ikametgah adresi, telefon numarası ile varsa faks numarası, elektronik posta adresi, meslek ve iş adresi bilgileri alınır.

(2) İlgilinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu ve kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgilerin doğruluğu;

a) Türk uyruklular için T.C. nüfus cüzdanı, T.C. sürücü belgesi veya pasaport,

b) Türk uyruklu olmayanlar için pasaport, ikamet belgesi veya Bakanlıkça uygun görülen kimlik belgesi,

üzerinden teyit edilir. Yetkililerce istenildiğinde ibraz edilmek üzere teyide esas kimlik belgelerinin asılları veya bunların noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopileri alınır.

(3) Sürekli bir iş ilişkisi tesis eden işlemler sırasında beyan edilen adresin doğruluğu, ikametgah belgesi veya ilgili adına düzenlenmiş elektrik, su, doğalgaz, telefon gibi abonelik gerektiren bir hizmete ilişkin fatura üzerindeki adres ile karşılaştırılmak suretiyle teyit edilir. Teyit işleminde kullanılan belgeler işlem tarihinden önceki iki ay içinde düzenlenmiş olmalıdır. Teyide esas belgelerin fotokopisi alınır.

(4) Kimlik tespiti sırasında alınan telefon numarası, faks numarası veya elektronik posta adresine ilişkin bilgilerin doğruluğu bu araçları kullanarak ilgiliyle irtibat kurmak suretiyle teyit edilir.

#### **Ticaret siciline kayıtlı tüzel kişilerde kimlik tespiti**

**MADDE 7-** (1) Ticaret siciline kayıtlı tüzel kişilerin kimlik tespitinde, tüzel kişinin unvanı, ticaret sicil numarası ve vergi kimlik numarası, faaliyet konusu, açık adresi, telefon numarası ile varsa faks numarası ve elektronik posta adresi; tüzel kişiliği temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu ve Türk vatandaşları için T.C. kimlik numarası, kimlik belgesinin türü ve numarası bilgileri alınır.

(2) Tüzel kişiliğin unvanı, ticaret sicil numarası, faaliyet konusu ve adresinin teyidi ticaret siciline tescile dair belgeler üzerinden, vergi kimlik numarası Gelir İdaresi tarafından düzenlenen belgeler üzerinden yapılır.

(3) Tüzel kişiyi temsile yetkili kişilerin, kimlik bilgilerinin doğruluğu 6 ncı maddede belirtilen kimlik belgeleri üzerinden, temsil yetkileri ise tescile dair belgeler üzerinden teyit edilir.

(4) Yetkililerce istenildiğinde ibraz edilmek üzere, teyide esas belgelerin asılları veya noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopileri alınır.

(5) Finansal kuruluşlar sürekli bir iş ilişkisi tesis eden işlemlerde, sunulan tescil belgelerinde yer alan bilgilerin güncelliği ve doğruluğundan emin olmak için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin veri tabanından ticaret sicil gazetesi sorgulaması yaparlar.

(6) Tüzel kişiliğin telefon ve faks numarası ile elektronik posta adresinin doğruluğunun teyidi bu araçları kullanarak ilgiliyle irtibat kurmak suretiyle yapılır.

#### **Dernek ve vakıflarda kimlik tespiti**

**MADDE 8-** (1) Derneklerin kimlik tespitinde derneğin adı, amacı, faaliyet konusu, kütük numarası, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresi bilgileri ile derneği temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, Türk vatandaşları için T.C. kimlik numarası, kimlik belgesinin türü ve numarası bilgileri alınır. Derneğin adı, amacı ve faaliyet konusu, kütük numarası ve adres bilgileri dernek tüzüğü ile dernek kütüğündeki kayda ilişkin belgeler üzerinden; derneği temsile yetkili kişilerin kimlik bilgilerinin doğruluğu 6 ncı maddede belirtilen kimlik belgeleri üzerinden; temsil yetkileri ise temsile yetkili olduğuna dair belge üzerinden teyit edilir.

(2) Vakıfların kimlik tespitinde vakfın adı, amacı, faaliyet konusu, merkezi sicil kayıt numarası, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresi bilgileri ile temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, Türk vatandaşları için T.C. kimlik numarası, kimlik belgesinin türü ve numarası bilgileri alınır. Vakfın adı, amacı, faaliyet konusu, merkezi sicil kayıt numarası ve adres bilgileri vakıf senedi ile Vakıflar Genel Müdürlüğünde tutulan sicile ilişkin belgeler üzerinden; vakfı temsile yetkili kişilerin kimlik bilgilerinin doğruluğu 6 ncı maddede belirtilen kimlik belgeleri üzerinden; temsil yetkileri ise temsile yetkili olduğuna dair belge üzerinden teyit edilir.

(3) Yetkililerce istenildiğinde ibraz edilmek üzere teyide esas belgelerin asılları veya noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopileri alınır.

(4) Vakıf ve derneklerin kimlik tespiti sırasında alınan telefon ve faks numarası ile elektronik posta adresine ilişkin bilgilerin doğruluğunun teyidi bu araçları kullanarak ilgiliyle irtibat kurmak suretiyle yapılır.

(5) Yabancı dernek ve vakıfların Türkiye'deki şube ve temsilciliklerinin kimlik tespiti İçişleri Bakanlığındaki kayda ilişkin belgeler esas alınmak suretiyle yapılır.

#### **Sendika ve konfederasyonlarda kimlik tespiti**

**MADDE 9-** (1) Sendika ve konfederasyonların kimlik tespitinde bu kuruluşların adı, amacı, faaliyet konusu, sicil numarası, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresi ile sendika veya konfederasyonu temsile yetkili kişilerin ad, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, Türk vatandaşları için T.C. kimlik numarası, kimlik belgesinin türü ve numarası bilgileri alınır. Alınan bilgiler bu kuruluşların tüzükleri ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bölge çalışma müdürlüklerinde tutulan sicile esas diğer belgeler üzerinden; bu kuruluşları temsile yetkili kişilerin kimlikleri 6 ncı maddede belirtilen kimlik belgeleri üzerinden; yetkileri ise tescile dair belgeler veya temsile yetkili olduğuna dair belge üzerinden teyit edilir.

(2) Yetkililerce istenildiğinde ibraz edilmek üzere teyide esas belgelerin asılları veya noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopileri alınır.

(3) Sendika ve konfederasyonların kimlik tespiti sırasında alınan telefon ve faks numarası ile elektronik posta adresine ilişkin bilgilerin doğruluğunun teyidi bu araçları kullanarak ilgiliyle irtibat kurmak suretiyle yapılır.

#### **Siyasi partilerde kimlik tespiti**

**MADDE 10-** (1) Siyasi parti teşkilatının kimlik tespitinde siyasi partinin ilgili biriminin adı, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresi ile temsile yetkili kişinin adı ve soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, Türk vatandaşları için T.C. kimlik numarası, kimlik belgesinin türü ve numarası bilgileri alınır. Siyasi partilerin ilgili biriminin adı ve adresi tüzüklerinden, temsile yetkili kişinin kimliği 6 ncı maddede belirtilen kimlik belgeleri üzerinden, yetki durumları temsile yetkili olduğuna dair belge üzerinden teyit edilir.

(2) Yetkililerce istenildiğinde ibraz edilmek üzere teyide esas belgelerin asılları veya bunların noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopileri alınır.

(3) Siyasi partilerin kimlik tespiti sırasında alınan telefon ve faks numarası ile elektronik posta adresine ilişkin bilgilerin doğruluğunun teyidi bu araçları kullanarak ilgiliyle irtibat kurmak suretiyle yapılır.

#### **Yurt dışında yerleşik tüzel kişilerde kimlik tespiti**

**MADDE 11-** (1) Yurt dışında yerleşik tüzel kişilerin kimlik tespiti, Türkiye’de yerleşik tüzel kişiler için aranan belgelere ilgili ülkede tekabül eden belgelerin Türk Konsoloslugu tarafından onaylanan veya “Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Hakkında Lahey Sözleşmesi” çerçevesinde bu sözleşmeye taraf ülke makamı tarafından tasdik şerhi düşülen örneklerinin noter onaylı Türkçe tercümeleri üzerinden yapılır.

#### **Tüzel kişiliği olmayan teşekküllerde kimlik tespiti**

**MADDE 12-** (1) Apartman veya site yönetimi gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküller adına yapılan işlemlerde teşekkülün adı, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresi ile teşekkülü temsile yetkili kişinin adı ve soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, Türk vatandaşları için T.C. kimlik numarası, kimlik belgesinin türü ve numarası bilgileri alınır. Teşekkül adına hareket eden kimsenin kimlik bilgilerinin doğruluğu 6 ncı maddede belirtilen kimlik belgeleri üzerinden, teşekküle ait bilgiler ile teşekkül adına hareket eden kişinin yetki durumu ise noter onaylı karar defterinden teyit edilir.

(2) Tüzel kişiliği olmayan iş ortaklıkları gibi teşekküllerin kimlik tespitinde ortaklığın adı, amacı, faaliyet konusu, açık adresi, telefon numarası ile varsa faks numarası ve elektronik posta adresi bilgileri alınır. Ortaklığın adı, amacı, faaliyet konusu ve adresine ilişkin bilgilerin doğruluğu noter onaylı ortaklık sözleşmesi üzerinden, ortaklık adına işlem talep eden kişilerin kimliği 6 ncı maddede belirtilen kimlik belgeleri üzerinden, yetki durumları temsile yetkili olduğuna dair belge üzerinden teyit edilir.

(3) Yetkililerce istenildiğinde ibraz edilmek üzere teyide esas belgelerin asılları veya noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopileri alınır.

(4) Tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin kimlik tespiti sırasında alınan telefon ve faks numarası ile elektronik posta adresine ilişkin bilgilerin doğruluğunun teyidi bu araçları kullanarak ilgiliyle irtibat kurmak suretiyle yapılır.

#### **Kamu kurumlarında kimlik tespiti**

**MADDE 13-** (1) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının müşteri olduğu işlemlerde, bunlar adına işlem yapan kişinin kimliği 6 ncı maddeye göre tespit edilir. Yetki durumu ise mevzuata uygun olarak düzenlenmiş yetki belgesi üzerinden teyit edilir.

#### **Başkası adına hareket edenlerde kimlik tespiti**

**MADDE 14-** (1) Tüzel kişiler veya tüzel kişiliği olmayan teşekküller adına bunları temsile yetkili kimselerin yetkilendirdiği kişilerce işlem talep edilmesi durumunda:

a) Tüzel kişiler veya tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin kimlik tespiti 7 ila 12 ncı maddelere göre yapılır.

b) Tüzel kişi veya tüzel kişiliği olmayan teşekkülü temsile yetkili kimseler ile bunların yetkilendirdiği kişinin kimlik tespiti 6 ncı maddedeki usule göre yapılır.

c) Temsile yetkili kişinin kimlik tespiti, 6 ncı maddedeki kimlik belgeleri üzerinden yapılamadığı durumunda, kimlik belgelerinde yer alan bilgileri içermek ve noter onaylı olmak kaydıyla vekâletname veya imza sirküleri üzerinden yapılabilir.

d) Temsile yetkili olanlarca yetkilendirilen kişilerin yetki durumu noter onaylı vekâletname üzerinden veya temsile yetkili olanlar tarafından verilmiş yazılı talimat üzerinden yapılır. Temsile yetkili kimselerin yazılı talimat üzerindeki imzaları bunlara ait noter onaylı-imza sirküleri üzerindeki imzalar ile teyit edilir.

(2) İşlemlerin gerçek kişi müşteri adına başka bir kişi tarafından yapılması durumunda müşteri adına hareket eden kişinin kimlik tespiti 6 ncı maddeye göre yapılır. Ayrıca müşteri adına hareket eden kimsenin yetki durumu noter onaylı vekâletname üzerinden teyit edilir. Adına hareket edilen müşterinin kimlik tespiti ise 6 ncı maddeye göre yapılamadığı durumda noter onaylı vekâletname üzerinden yapılır.

(3) Küçükler ve kısıtlılar adına bunların kanuni temsilcileri tarafından yapılan işlemlerde yetki teyidi, mahkeme kararıyla veli tayin edilenler ile vasi ve kayyumlardan ilgili mahkeme kararının aslı veya noter tasdikli suretinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopisi alınmak suretiyle yapılır. Anne ve babaların reşit olmayan çocukları adına işlem talep etmeleri durumunda adına işlem talep edilen çocuk ve işlemi talep eden velinin 6 ncı maddeye göre kimliğinin tespiti yeterlidir.

(4) Yetkililerce istenildiğinde ibraz edilmek üzere teyide esas belgelerin asılları veya noterce onaylanmış suretlerinin ibrazı sonrası okunabilir fotokopileri alınır.

#### **Teyide esas belgelerin gerçekliğinin kontrol edilmesi**

**MADDE 15-** (1) Yükümlüler 6 ila 14 üncü madde kapsamında alınan bilgilerin teyidi amacıyla kullanılan belgelerin gerçekliğinden emin olamadıkları durumda mümkün olduğu ölçüde, belgeyi düzenleyen kişi ya da kuruma veya diğer yetkili mercilere başvurmak suretiyle belgenin gerçekliğini doğrular.

#### **Müteakip işlemlerde kimlik tespiti**

**MADDE 16-** (1) Sürekli bir iş ilişkisi kapsamında daha önce usulüne uygun olarak kimliği tespit edilenlerin müteakip işlemlerinde kimlik tespiti, teyide esas kimlik belgelerinin ibrazı sonrası bu belgelerde yer alan bilgilerin yükümlüde bulunan bilgilerle karşılaştırılması suretiyle yapılır.

#### **Nihai faydalanıcının tanınması ve tüzel kişilere özel dikkat gösterilmesi**

**MADDE 17-** (1) Kimlik tespitini gerektiren işlemlerde yükümlüler bir başkası hesabına hareket edilip edilmediğini işlemi talep edenden sorar ve cevaplarını yazılı olarak alırlar. İşlemi talep eden kimse, bir başkası hesabına hareket ettiğini beyan ettiğinde 6 ila 14 üncü maddeye göre işlemi talep edenin kimliği ve yetki durumu ile hesabına hareket edilenin kimliği tespit edilir.

(2) Kişinin başkası hesabına hareket etmediğini beyan etmesine rağmen kendi adına ve fakat başkası hesabına hareket ettiğinden şüphelenilmesi halinde yükümlü gerçekte başkası hesabına hareket edilip edilmediğini belirlemek ve hesabına hareket edilen gerçek veya tüzel kişi ile nihai faydalanıcıyı ortaya çıkarmak için makul tedbirleri almak zorundadır.

(3) Finansal kuruluşlar sürekli bir iş ilişkisi kapsamında müşterisi olan bir tüzel kişiliği gerçekte yöneten, kontrolünde veya sahipliğinde bulunduranlar hakkında doğru bilgilere ulaşmak için gerekli tedbirleri alırlar.

#### **Özel dikkat gerektiren işlemler**

**MADDE 18-** (1) Yükümlüler karmaşık ve olağandışı büyüklükteki işlemler ile görünürde makul hukuki ve ekonomik amacı bulunmayan işlemlere özel dikkat göstermek, talep edilen işlemin amacı hakkında yeterli bilgi edinmek için gerekli tedbirleri almak ve bu kapsamda elde edilen bilgi, belge ve kayıtları istenildiğinde yetkililere ibraz etmek üzere muhafaza etmek zorundadır.

#### **Müşteri durumunun ve işlemlerin izlenmesi**

**MADDE 19-** (1) Finansal kuruluşlar, mesleği, iş geçmişi, mali durumu, hesapları, ticari faaliyetleri, yerleşik olduğu ülke ve ilgili diğer göstergeleri dikkate alarak müşterilerinin aklama ve terörün finansmanı açısından risk profilini çıkarmak, yüksek risk taşıyan müşterilerini, iş ilişkilerini ve işlemleri belirlemek ve bunları devamlı olarak takip etmek, müşteri hakkındaki bilgi, belge ve kayıtları güncel tutmak zorundadır. Finansal kuruluşlar bu amaçla uygun risk yönetim sistemi oluştururlar.

#### **Teknolojik risklere karşı tedbir alınması**

**MADDE 20-** (1) Finansal kuruluşlar, yeni ve gelişen teknolojilerin getirdiği imkânların aklama ve terörün finansmanı amacıyla kullanılması riskine karşı özel dikkat göstermek ve bunu önlemek için uygun tedbirleri almak zorundadır.

(2) Finansal kuruluşlar yüz yüze olmayan işlemler yapılmasını mümkün kılan sistemlerden istifade ederek gerçekleştirilen hesaba para yatırma, hesaptan para çekme ve elektronik fon transferleri gibi işlemlere özel dikkat göstermek, müşterinin mali profiline ve bilinen faaliyetlerine uygun olmayan veya müşterinin faaliyetleriyle ilgisi bulunmayan işlemleri yakından izlemek, tutar ve işlem sayısı limiti belirlemek de dahil uygun ve etkili tedbirleri almak zorundadır.

#### **Üçüncü tarafa güven ilkesi**

**MADDE 21-** (1) Finansal kuruluşlar müşteri kabulü ve tanınması kapsamındaki tedbirler bakımından müşterisi ile ilgili olarak başka bir finansal kuruluşun aldığı tedbirlere güvenerek işlem tesis edebilir. Bu durumda Kanun ve Kanuna ilişkin düzenlemeler kapsamında nihai sorumluluk üçüncü tarafa güvenerek işlem gerçekleştiren finansal kuruluşa aittir.

(2) Üçüncü tarafa güvenilebilmesi, her iki finansal kuruluşun hak ve sorumluluklarının yazılı bir sözleşmeyle açıkça belirlenmiş olması kaydıyla, üçüncü tarafın kimlik tespiti, kayıtların saklanması ve müşterinin tanınması kuralının gereklerini sağlayacak diğer tedbirleri aldığından, üçüncü tarafın yurt dışında yerleşik olması durumunda ise ayrıca bu kuruluşun aklama ve terörün finansmanı ile mücadelede etkin düzenleme ve denetlemelere tabi olduğundan emin olunması halinde mümkündür.

(3) Üçüncü tarafın riskli ülkelerde yerleşik olması durumunda üçüncü tarafa güven ilkesi uygulanamaz.

\* (4) Üçüncü tarafa güvenerek işlem yapan finansal kuruluş, müşterinin tanınması amacıyla kimlik tespitine ilişkin belgeler dahil müşteriyle ilgili bilgi ve belgeleri veya belgelerin onaylı örneklerini gecikmeksizin üçüncü taraftan temin etmek zorundadır.

### **İşlemin reddi ve iş ilişkisinin sona erdirilmesi**

**MADDE 22-** (1) Yükümlüler, kimlik tespiti yapamadıkları veya karmaşık ya da olağandışı büyüklükteki işlemlerin gerçekleştirilme amacı hakkında yeterli bilgi edinemedikleri durumlarda; kendilerinden talep edilen işlemi gerçekleştirmezler, sürekli bir iş ilişkisinin mevcudiyeti halinde iş ilişkisine son verirler ve teşebbüs edilen işlemin 28 inci maddeye göre şüpheli işlem olabileceğini göz önünde bulundururlar.

### **Siyasi nüfuz sahibi müşteri işlemleri**

**MADDE 23-** (1) Finansal kuruluşlar, siyasi nüfuz sahibi kişilerle ilgili olarak aşağıda belirtilen ilave tedbirleri alırlar:

- a) Müşterinin siyasi nüfuz sahibi bir kişi olup olmadığının belirlenmesi için makul tedbirler geliştirmek,
- b) Müşterinin kimlik tespiti gerektiren işlemlerini gerçekleştirmek için işlemi gerçekleştirecek olan görevlinin bir üst seviyedeki yöneticiden izin alınmasını gerekli kılmak,
- c) İşlemin amacı ve işleme konu malvarlığının kaynağı hakkında mümkün olduğu ölçüde bilgi edinmek,
- ç) Müşteriye ait işlemlerinin sürekli olarak izlenmesini sağlamak.

### **Muhabirlik ilişkisi**

**MADDE 24-** (1) Finansal kuruluşlar yurt dışı muhabirlik ve benzeri ilişkilerde;

- a) Muhatap kuruluşun aklama veya terörün finansmanı yönünden soruşturma geçirip geçirmediği ve ceza alıp almadığı, iş konusu, itibarı ve üzerindeki denetim yeterliliği hususlarında kamuya açık kaynaklardan yararlanarak sıhhatli bilgi edinmek, muhatap kuruluşun tabela bankası olmadığından emin olmak,
- b) Muhatap kuruluşun aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadele sistemini değerlendirmek, sistemin uygun ve etkin olduğundan emin olmak,
- c) Yeni muhabir ilişkiler kurmadan önce üst düzey yöneticinin onayının alınmasını sağlamak,
- ç) Kendilerinin ve muhatap kuruluşun sorumluluklarını bu Yönetmeliğin üçüncü bölümündeki yükümlülükleri karşılayacak şekilde bir sözleşmeyle açıkça belirlemek,
- d) Kendileri nezdinde muhatap kuruluş adına açılan hesaplar üzerinden doğrudan işlem yapma yetkisi bulunan müşterilerle ilgili olarak muhatap kuruluşun bu Yönetmeliğin üçüncü bölümündeki esaslar çerçevesinde yeterli önlemleri aldığından ve talep edildiğinde ilgili müşterilerin kimlik bilgilerini sağlayabileceğinden emin olmak,

için gerekli tedbirleri alırlar.

### **Elektronik transferler**

**MADDE 25-** (1) İki bin YTL veya üzeri yurt içi ve yurt dışı elektronik transfer mesajlarında, gönderenin;

a) Adı ve soyadına, ticaret siciline kayıtlı tüzel kişinin unvanına, diğer tüzel kişiler ve tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin tam adına,

b) Hesap numarasına, hesap numarasının bulunmadığı durumda işlemle ilgili referans numarasına,

c) T.C. kimlik numarası, pasaport numarası, vergi kimlik numarası gibi göndereni belirlemeye yarayan bilgilerden en az birine,

yer verilmesi zorunludur.

(2) Ancak bankaların kendi nam ve hesaplarına aralarında gerçekleştirdikleri transferler ile kart numaralarının mesajlarda kullanılması kaydıyla, kredi ve banka kartları kullanılarak gerçekleştirilen transferlerde yukarıdaki hüküm uygulanmaz.

### **Riskli ülkelerle ilişkiler**

**MADDE 26-** (1) Finansal kuruluşlar, riskli ülkelerde yerleşik gerçek ve tüzel kişiler, tüzel kişiliği olmayan teşekküller ve bu ülkelerin vatandaşları ile girecekleri iş ilişkilerine ve işlemlere özel dikkat göstermek, görünürde makul hukuki ve ekonomik amacı bulunmayan işlemlerin esas ve amacı hakkında mümkün olduğu ölçüde bilgi toplamak ve yazılı olarak kayda geçirmek zorundadır.

### **Basitleştirilmiş tedbirler**

**MADDE 27-** (1) Bakanlıkça,

a) Bankaların kendi aralarında kendi ad ve hesaplarına gerçekleştirdikleri işlemlerde,

b) Müşterinin 5018 sayılı Kanuna göre genel yönetim kapsamında olan kamu idaresi, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olduğu işlemlerde,

c) Bir yıl içinde ödenecek prim tutarı toplamı iki bin YTL'yi geçmeyen her türlü sigorta poliçelerine veya tek primli olup prim tutarı beş bin YTL'yi geçmeyen hayat sigortası poliçelerine ilişkin işlemlerde

ç) Çalışanlara ücretlerinden kesinti yapılmak suretiyle emeklilik hakları sağlayan emeklilik planları ve kişinin haklarını temlik etme yetkisi içermeyen sözleşmeler kapsamındaki işlemlerde,

müşterinin tanınmasına yönelik tedbirler bakımından yükümlülerin daha basit tedbirler almalarına izin verilebilir. Bakanlık bu madde kapsamında uygulanabilecek tedbirler ile yukarıda sayılanlar dışında işlem türleri belirlemeye yetkilidir

(2) Yükümlüler işlem nedeniyle aklama veya terörün finansmanı riskinin oluşabileceği durumlarda basitleştirilmiş uygulamalar yapamazlar ve işlemin 28 inci maddeye göre şüpheli işlem olabileceğini göz önünde bulundururlar.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **Şüpheli İşlem Bildirimine İlişkin Esaslar**

#### **Şüpheli işlem bildirimi**

**MADDE 28-** (1) Şüpheli işlem, yükümlüler nezdinde veya bunlar aracılığıyla yapılan veya yapılmaya teşebbüs edilen işleme konu malvarlığının; yasa dışı yollardan elde edildiğine veya yasa dışı amaçlarla kullanıldığına, bu kapsamda terörist organizasyonlar ve terörü finanse edenlerce veya terörist eylemler için kullanıldığına veya bunlarla ilgili ya da bağlantılı olduğuna dair herhangi bir bilgi, şüphe veya şüpheyi gerektirecek bir hususun bulunması halidir.

(2) Şüpheli işlemler yükümlüler tarafından tutar gözetilmeksizin Başkanlığa bildirilir. Şüpheli işlem bildirimi gerçek kişi yükümlünün bizzat kendisi, tüzel kişi yükümlünün kanuni temsilcileri, tüzel kişiliği bulunmayanların yöneticileri veya bunlar tarafından yetkili kılınan görevlilerce yerine getirilir. Uyum görevlisi atanan yükümlülerde şüpheli işlem bildirimi uyum görevlisi tarafından yerine getirilir.

(3) Şüphe veya şüpheyi gerektiren makul bir sebebin olup olmadığı hususu gerektiğinde birden çok işlem bir arada ele alınarak değerlendirilir.

(4) Şüpheli işlemlerin devamlı bilgi verme kapsamında bildirilmiş olması şüpheli işlem bildirim yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

(5) Başkanlık şüpheli işlem tipleri belirlemeye yetkilidir.

#### **Şüpheli işlem bildirim formunun düzenlenmesi ve bildirimde süre**

**MADDE 29-** (1) Yükümlüler şüpheli bir işlemle karşılaştıklarında işlem hakkında gerekiyorsa yetki ve imkânları ölçüsünde araştırma yaparak edinilen bilgi ve bulguları göz önüne alıp Şüpheli İşlem Bildirim Formu doldurmak suretiyle Başkanlığa şüpheli işlem bildiriminde bulunurlar.

(2) Şüpheli işlemler, işlemin tespit edildiği tarihten itibaren en geç on gün içinde Başkanlığa bildirilir.

(3) Bildirimde bulunulan işlemle ilgili olarak daha sonra yeni bilgi ve bulgular elde edildiği takdirde, tekrar Şüpheli İşlem Bildirim Formu doldurulur ve daha önce yapılan bildirimde ek olduğu belirtilerek Başkanlığa gönderilir.

(4) Bakanlık, şüpheli işlem bildirim formlarının düzenlenmesine, bildirimlerin elektronik ortam ve bilgi iletişim araçları kullanılarak yapılması zorunluluğu getirilmesine ve şüpheli işlem bildirimlerinde elektronik imza kullanılmasına ilişkin usul ve esasları yükümlüler bazında ayrı ayrı belirlemeye yetkilidir.

(5) Başkanlıkça, bildirimlerin elektronik ortamda gönderilmesine yönelik rehberler çıkarılabilir ve bu rehberler elektronik ortamda yayınlanabilir. Bildirimler bu rehberlere uygun şekilde yapılır.

#### **Şüpheli işlem bildirimlerinin gizliliği ve bildirimde bulunanların korunması**

**MADDE 30-** (1) Yükümlüler, Başkanlığa şüpheli işlem bildiriminde bulunulduğuna veya bulunulacağına dair, yükümlülük denetimi ile görevlendirilen denetim elemanlarına ve

yargılama sırasında mahkemelere verilen bilgiler dışında, işleme taraf olanlar dahil olmak üzere hiç kimseye bilgi veremezler.

(2) Bu yükümlülük şüpheli işlemi Başkanlığa bildiren kişi, kurum ve kuruluşlar veya bu kimselerin işlemi fiilen yapan ve yöneten mensupları veya bunların kanuni temsilcileri ve vekillerinin yanı sıra şüpheli işlem bildiriminde bulunulduğuna herhangi bir şekilde vakıf olan diğer personeli de kapsar. Uyum görevlisi tayin edilen yükümlülerde, uyum görevlisine yapılan dahili bildirimler de gizlilik kapsamındadır. Şüpheli işlem bildirimlerini elektronik ortamda gerçekleştiren uyum görevlileri, sisteme erişimi sağlayan her türlü ortamdaki kart, şifre ve sair bilgi ve araçları kimseye veremez.

(3) Yükümlüler yurt dışındaki merkezlerine veya şube, acente, temsilci ve ticari vekilleri ile benzeri bağlı birimlerine, müşterisi hakkında şüpheli işlem bildiriminde bulunduğuna dair hiçbir şekilde bilgi veremez.

4) Yükümlülüklerini yerine getiren gerçek ve tüzel kişiler hiçbir şekilde hukukî ve cezaî bakımdan sorumlu tutulamaz. Şüpheli işlem bildiriminde bulunan uyum görevlileri ile yükümlülerin kanuni temsilci, yönetici ve çalışanları bu kapsamdadır.

### **Geri bildirim**

**MADDE 31-** (1) Şüpheli işlem bildirimde bulunan yükümlülere Başkanlıkça, bildirim kayda alındığına dair bilgi verilir.

(2) Başkanlık şüpheli işlem bildirimlerine ilişkin istatistikî verileri, aklama ve terörün finansmanında kullanılan yöntemleri, oluşan trendleri, şüpheli işlem bildirimleri sonrası süreçler ve varılan sonuçlardan faydalanılarak hazırlanan örnek olayları, yıllık faaliyet raporları, rehberler ya da periyodik yayınlar yoluyla yayınlatabilir, eğitim amacıyla kullanabilir.

## **BEŞİNCİ BÖLÜM**

### **Bilgi ve Belge Vermeye İlişkin Esaslar**

#### **Bilgi ve belge verme**

**MADDE 32-** (1) Kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kuruluşlar, Başkanlık ve denetim elemanları tarafından istenilecek her türlü bilgi, belge ve bunlara ilişkin mikrofiş, mikrofilm, manyetik teyp, disket ve benzeri ortamlar da dahil olmak üzere her türlü ortamdaki kayıtlarını, bu kayıtlara erişimi sağlamak veya okunabilir hale getirmek için gerekli tüm bilgi ve şifreleri tam ve doğru olarak vermek ve gerekli kolaylığı sağlamak zorundadır.

(2) Kendisinden talepte bulunulanlar savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, özel kanunlarda yazılı hükümleri ileri sürerek bilgi ve belge vermekten kaçınamazlar.

(3) Yükümlüler yerinde yapılacak denetimler kapsamında defter ve belgeleri denetime hazır bulundurmak, tüm bilgi işlem sistemini denetimin amaçlarına uygun olarak denetim elemanlarına açmak ve verilerin güvenliğini sağlamak zorundadır.

(4) Bilgi ve belgeler sözlü veya yazılı olarak istenir. Yazıyla istenilen bilgi ve belgeler için yedi günden az olmamak üzere uygun bir süre verilir. Sözlü olarak istenen bilgi ve belgeleri vermeyenlere keyfiyet yazı ile tekit edilir.

#### **Yükümlüler tarafından devamlı bilgi verme**

**MADDE 33-** (1) Yükümlüler taraf oldukları veya aracılık ettikleri nakit işlemlerden, Bakanlıkça belirlenecek tutarı aşanları Başkanlığa bildirmek zorundadır.

(2) Aynı günde, aynı kişi tarafından veya aynı kişi adına yapılan işlemler ile birbiriyle bağlantılı işlemler tek bir işlem olarak değerlendirilir.

(3) Hafta sonu ve tatil günleri ile gece boyunca yapılan işlemler, bu işlemlerin yapıldığı zamanı takip eden ilk iş gününün işlemi olarak kabul edilir.

(4) Devamlı bilgi verme kapsamındaki işlem türleri, bilgilerin ne şekilde ve hangi sürelerde verileceği, kapsam dışında tutulacak yükümlüler ile uygulamaya ilişkin diğer usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(5) Bakanlık, devamlı bildirimle ilişkin formların düzenlenmesine, her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamı yoluyla Başkanlığa bildirilmesine ve bildirimlerde elektronik imza kullanımına ilişkin usul ve esasları yükümlüler bazında ayrı ayrı belirlemeye yetkilidir. Bildirimlerin elektronik ortamda yapılmasına yönelik uygulama tarihleri Bakanlıkça belirlenir.

(6) Başkanlıkça, bildirimlerin elektronik ortamda gönderilmesine yönelik rehberler çıkarılabilir ve bu rehberler elektronik ortamda yayınlanabilir. Bildirimler bu rehberlere uygun şekilde yapılır.

#### **Devamlı bilgi vermede istisna ve muafiyetler**

**MADDE 34-** (1) Yükümlülerce Başkanlığa devamlı bilgi verilmesinde, bankaların kendi aralarında kendi ad ve hesaplarına gerçekleştirdikleri işlemler ile finansal kuruluşların 5018 sayılı Kanuna göre genel yönetim kapsamındaki idareler, kamu iktisadi teşebbüsleri ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile yaptıkları işlemler devamlı bilgi verme yükümlülüğü kapsamında değildir.

#### **Kamu kurumları tarafından devamlı bilgi verme**

##### **MADDE 35-**

(1) Kanunları gereğince yükümlülere ilişkin kuruluş ve/veya faaliyet izni veren veya bunlara ilişkin kayıt tutmak zorunda olan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki kurum ve kuruluşlar; yükümlülerin adı, soyadı veya unvanı, % 10'dan fazla hisseye sahip ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdür veya yöneticilerine ilişkin bilgiler ile iletişim bilgilerini Başkanlığa bildirirler. Söz konusu bilgilerde meydana gelen değişiklikler ilgili kurum tarafından değişikliği takip eden ayın 15 ine kadar Başkanlığa bildirilir.

(2) Bildirime ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye Bakanlık yetkilidir.

(3) Yukarıdaki bilgilerin Kanunun 9 uncu maddesine istinaden kurulan erişim sistemi ile sağlanması halinde birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

## **ALTINCI BÖLÜM**

### **Yükümlülük Denetimi**

#### **Denetimin kapsamı**

**MADDE 36-** (1) Yükümlülük denetimi, yükümlülerin yükümlülüklerle uyum durumunu tespit amacıyla yapılan “yükümlülüklerle uyum denetimi” ve yükümlülük ihlallerini tespit amacıyla yapılan “yükümlülük ihlal incelemesi”ni kapsar.

(2) Başkanlık, yükümlülük denetiminin münferiden veya bir denetim programı kapsamında yapılmasını isteyebilir. Başkanlık, uygulama zamanı konusunda ilgili denetim biriminin görüşünü alarak denetim programı hazırlayabileceği gibi bu birimin denetim programına yükümlülük denetiminin de dahil edilmesini talep edebilir.

(3) Başkanlık yükümlülüklerle uyum denetimlerinin ve yükümlülük ihlal incelemelerinin kapsam ve süresini belirlemeye yetkilidir.

(4) Kendisinden yükümlülük denetimi yapılması talebinde bulunulan birim bu talebin gereğini yerine getirmek zorundadır.

(5) Başkanlık yükümlülük denetimi konusunda diğer usul ve esasları belirlemeye, bu kapsamda denetim rehberleri hazırlamaya yetkilidir.

#### **Denetime yetkililer ve yetkileri**

**MADDE 37-** (1) Yükümlülük denetimleri denetim elemanları vasıtasıyla yerine getirilir.

(2) Yükümlülük denetimiyle görevlendirilen denetim elemanları, kamu kurum ve kuruluşları da dahil gerçek ve tüzel kişilerden ve tüzel kişiliği olmayan kuruluşlardan her türlü bilgi, belge ve kanunî defterleri istemeye ve bunlar nezdinde her türlü evrak ve kayıtları incelemeye, ilgililerden yazılı ve sözlü bilgi almaya yetkili olup ayrıca diğer kanunların kendilerine verdiği yetkileri de kullanır.

(3) Yükümlüler denetim esnasında denetim elemanlarına uygun çalışma ortamı sağlamak da dahil gerekli her türlü kolaylığı göstermek zorundadır.

#### **Denetim elemanının görevlendirilmesi**

**MADDE 38-** (1) Başkanın görevlendirme talebi üzerine ilgili birim amirinin teklifi ve bağlı veya ilgili bulundukları Bakanın onayı ile yükümlülük denetimi yapmak üzere denetim elemanı görevlendirilir. Görevlendirme, talep tarihinden itibaren en geç on gün içinde yapılır.

(2) Münferiden yapılacak yükümlülük denetimi ile görevlendirilen denetim elemanı, göreve ilişkin Başkanlık yazısının kendisine tebliğinden itibaren en geç 15 gün içinde göreve başlayarak göreve başlama tarihini bu süre içinde Başkanlığa ve birimine yazılı olarak bildirir. Bir denetim programı kapsamında yapılan yükümlülük denetimlerinde denetim elemanı göreve fiilen başladığı tarihi Başkanlığa yazılı olarak bildirir.

(3) Denetim elemanları, Başkanlıkça, yürütmekte oldukları denetimlerde bağlantı kurularak kendilerine intikal ettirilen konuları, ayrı bir görevlendirme onayı aramaksızın ilk görevlendirme onayı kapsamında sonuçlandırır.

(4) Denetim sonuçlanmadan herhangi bir nedenle görevinden ayrılacak olan denetim elemanı, denetimde geline aşamaları gösterir bir “devir raporu” düzenleyerek Başkanlığa gönderir. İlgili birim, mevcut denetim elemanı görevinden ayrılmadan en az 10 gün önce, yeni denetim elemanı görevlendirir. Görevinden ayrılacak olan denetim elemanı devir raporunun bir örneğini ve ilgili tüm belgeleri, yeni görevlendirilen denetim elemanına bu süre içerisinde tutanakla teslim eder. Yeni görevlendirilen denetim elemanı tutanağın bir örneğini birimine ve Başkanlığa gönderir. İşe başlama ve ayrılma açısından tutanak tarihi esas alınır. Bu işlemlerin zamanında gerçekleştirilmesi hususunda ilgili birimce gerekli tedbirler alınır.

(5) Başkanlık, denetim için birden fazla denetim elemanından oluşan ekip teşkil edebilir. Başkanlık denetim elemanlarından birini koordinasyonu sağlamak amacıyla görevlendirir. Koordinasyonu sağlayan denetim elemanı, ekip içerisinde bilgi ve belge akışını sağlar. Ekip çalışmalarının birlikte planlanması, yürütülmesi, sonuçlandırılması ve raporların birlikte düzenlenmesi esastır.

(6) Birden fazla ekip oluşturulması halinde koordinasyonu sağlayan denetim elemanlarından biri genel koordinasyonu sağlamak üzere Başkanlıkça görevlendirilebilir.

(7) Yükümlülük denetiminin, denetime konu işlemlerin gerçekleştiği yerde yapılması esastır.

(8) Görev, hazırlanan raporun Başkanlıkça işleme konulmasına karar verilen tarihte son bulur. Görevin tamamlandığı denetim elemanına ve bağlı olduğu birime bildirilir.

#### **Denetim raporları**

**MADDE 39-** (1) Yükümlülükler uyum denetimi sonucunda “yükümlülükler uyum denetim raporu”, yükümlülük ihlal incelemesi sonucunda “yükümlülük ihlali inceleme raporu” düzenlenir.

(2) Denetim elemanları yükümlülükler uyum denetimi sırasında tespit ettikleri yükümlülük ihlalleri için ayrıca yükümlülük ihlali inceleme raporu düzenler.

(3) Denetim raporlarına ilişkin usul ve esaslar Başkanlıkça belirlenir.

(4) Denetim elemanlarının görevleri sırasında karşılaştığı diğer kurumların görev alanını ilgilendiren hususlar ilgili birimlere intikal ettirmekle birlikte bu hususlar hakkında Başkanlığa da bilgi verilir.

#### **Raporlar üzerine yapılacak işlemler**

**MADDE 40-** (1) Denetim elemanları tarafından düzenlenerek Başkanlığa tevdi edilen raporlardan hata, eksiklik veya tutarsızlık içerenler, hatanın düzeltilmesi, eksiklik veya tutarsızlıkların giderilmesi amacıyla denetim elemanına iade edilir.

(2) Kanunun kimlik tespitine ilişkin 3 üncü maddesinde, devamlı bilgi vermeye ilişkin 6 ncı maddesinde, şüpheli işlem bildirim zorunluluğuna ilişkin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan yükümlülükleri ihlal eden yükümlü hakkında “idari para cezası kararı” düzenlenir. Kanunun 3 üncü maddesi ile 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan yükümlülükler uyulmaması durumunda yükümlülüğü yerine getirmeyen görevli hakkında da ayrıca “idari para cezası kararı” düzenlenir. Görevliden maksat yükümlülerin işlemi fiilen yapan çalışanları ile işlemin sonuçlandırılması bakımından görev ve sorumluluğu bulunan

yöneticileridir. Birden fazla görevlinin dahil olduğu yükümlülük ihlali nedeniyle bunların her biri hakkında ayrı ayrı idari para cezası verilir.

(3) Kanunun 5 inci maddesinde yer alan eğitim, iç denetim, kontrol ve risk yönetim sistemleri oluşturulması, uyum görevlisi tayini ile yönetmelikle belirlenecek diğer tedbirler kapsamındaki yükümlülüklerle uymayan yükümlülere, Başkanlıkça eksikliklerin giderilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması için 30 günden az olmamak üzere süre verilir. Verilen sürede eksikliklerin giderilmemesi veya gerekli tedbirlerin alınmaması durumunda “idari para cezası kararı” düzenlenir.

(4) Kanunun şüpheli işlem bildirimine ilişkin 4 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile bilgi ve belge vermeye ilişkin 7 ve muhafaza ve ibraza ilişkin 8 inci maddelerindeki yükümlülüklerin ihlali konusunda düzenlenen Yükümlülük İhlali İnceleme Raporu Başkanlıkça yetkili Cumhuriyet savcılığına gönderilir.

(5) Yükümlülük ihlali inceleme raporlarının Cumhuriyet başsavcılıkları nezdinde izlenmesi ve davaların takibi ile diğer usule ilişkin işlemler 4353 sayılı Kanun gereğince yapılır.

#### **Yükümlülük ihlallerinin Başkanlığa bildirilmesi**

**MADDE 41-** (1) Denetim elemanları, kendi görev alanlarına ilişkin olarak kurumlarınca verilen görevler ile aklama suçu incelemeleri sırasında karşılaştıkları yükümlülük ihlallerini Başkanlığa yazılı olarak derhal bildirirler.

(2) Yükümlü nezdinde herhangi bir kanunla verilmiş denetim yetkisini haiz olanlar, kendi birimlerince verilen görevlerin ifası sırasında Kanun kapsamındaki bir yükümlülük ihlaliyle karşılaştıklarında durumu birimleri aracılığıyla Başkanlığa intikal ettirirler.

### **YEDİNCİ BÖLÜM**

#### **Başkası hesabına işlem yapılması**

##### **Başkası hesabına işlem yapıldığının beyan edilmesi zorunluluğu**

**MADDE 42-** (1) Yükümlüler nezdinde veya bunlar aracılığıyla, kimlik tespitini gerektiren işlemlerin yapılmasını talep edenlerden kendi adına ve fakat başkası hesabına hareket edenler, bu işlemleri yapmadan önce kimin hesabına hareket ettiğini yükümlülere yazılı olarak bildirmek zorundadır.

(2) Finansal kuruluşlar müşterinin kabulü ve tanınmasına ilişkin esasları göz önünde bulundurarak talep edilen işlemin bir başkası hesabına yapılıp yapılmadığını öğrenmek amacıyla matbu formlar kullanırlar veya benzeri uygulamalar geliştirirler.

### **SEKİZİNCİ BÖLÜM**

#### **Gümrük İdaresine Yapılacak Açıklama**

##### **Açıklama usul ve esasları**

**MADDE 43-** (1) Türk parası, döviz veya bunlarla ödemeyi sağlayan belgeleri yurt dışına çıkaran veya yurda getiren yolcular, gümrük idaresinin talebi üzerine bunlarla ilgili olarak tam ve doğru açıklama yapmakla mükelleftir. Bu değerlerin yolcunun üzerinde, çantasında veya bagajında olması bu maddenin uygulanmasında farklılık arz etmez.

(2) Bu maddenin uygulanmasında, yolcu beraberinde bulunan bono, emre muharrer senet ve çekler ile seyahat çekleri, posta çekleri, yurt içinde veya yurt dışında yerleşik kuruluşlarca verilen ödeme emri mahiyetindeki belgeler Türk parası veya dövizle ödemeyi sağlayan belgelerdir. Bir tutarı ihtiva eden bu neviden belgenin, tarih, lehtar, imza, adres ve benzeri unsurlar bakımından eksik olması açıklama yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

(3) Yolculardan açıklamada bulunmalarını istemeye gümrük idaresinin gümrük kapılarında görevli personeli yetkilidir. Açıklama talebi bir bilgi, bulgu, duyum veya şüpheye bağlı olabileceği gibi tamamen tesadüfî de olabilir.

(4) Yolcu beraberindeki değerler yolcu tarafından açıklama yapılmış olsun veya olmasın gümrük idaresinin yetkili personeli tarafından tespit edilir.

(5) Bu maddedeki bildirim mecburiyeti Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki kararlarla getirilen bildirim mecburiyetlerini ortadan kaldırmaz.

### **Tutanak düzenlenmesi**

**MADDE 44-** (1) Kendisinden açıklama talep edilen her yolcu ile ilgili tespitler bir tutanağa bağlanır.

(2) Düzenlenen tutanakta asgari aşağıdaki bilgilerin yer alması zorunludur.

- a) Tutanakın düzenlendiği yer ve tarih,
- b) Yolcunun 6 ncı maddede sayılan bir kimlik belgesi üzerinden tespit edilen kimlik bilgileri,
- c) Yolcunun mesleği veya işgal konusu,
- ç) Yolcunun beyan ettiği ikametgâh adresi ile gideceği adres ve telefon numaraları,
- d) Yolcunun, beraberindeki değerlerin cinsi, miktarı, tutarı, kime ait olduğu konusundaki açıklamaları,
- e) Yolcu beraberindeki değerlerin gümrük görevlilerince tespit edilen cins, miktar ve tutarları itibarıyla ayrıntılı listesi,
- f) Tutanak sayfa ve nüsha sayısı,
- g) Yolcunun imzası,
- ğ) Tutanak düzenleyen görevlinin adı, soyadı, unvanı, sicil numarası ve imzası.

(3) Tutanaklar ilgili merci ve taraflara verilecek örnekler de dikkate alınarak yeterli nüsha düzenlenir.

### **Açıklama yapılmaması veya gerçeğe aykırı açıklama yapılması**

**MADDE 45-** (1) Yetkililerce talep edildiği halde herhangi bir açıklama yapılmaması veya yanlış ya da yanıltıcı açıklama yapılması halinde, yolcu beraberindeki değerlerin nakli durdurulur ve bu değerler gümrük idaresi tarafından muhafaza altına alınır. Ayrıca durum şüpheli sayılarak düzenlenen tutanakla birlikte yedi gün içinde Başkanlığa bildirilmekle birlikte ilgili diğer mercilere de intikal ettirilir.

(2) Gümrük idaresince beraberindeki değerler hakkında açıklama yapmayan yolcuya beraberindeki değer, tutar konusunda gerçeğe aykırı açıklamada bulunan yolcuya beyan ettiği değer ile gerçek değer arasındaki farkın onda biri kadar idari para cezası verilir.

(3) Binbeşyüz Yeni Türk Lirasına kadar olan farklar için birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

(4) Gümrük idaresi tarafından talep edilecek açıklamaya ve buna bağlı olarak idari para cezası verilmesine ilişkin diğer usul ve esaslar Başkanlığın görüşü alınarak Gümrük Müsteşarlığı tarafından belirlenir.

#### **Arama**

**MADDE 46-** (1) Beraberindeki değerlerin tespiti için görevlilere gerekli kolaylığı sağlamayan yolcuların üst, eşya ve araçları 1/6/2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliğine göre kolluk tarafından aranır.

#### **Başkanlığa yapılacak bildirim**

**MADDE 47-** (1) Gümrük Müsteşarlığı 44 üncü madde gereğince düzenlenen tutanaklardaki tespitlerin elektronik ortama kaydedilmesi ve kayıtların muhafazası için gerekli önlemleri alır. Başkanlık, elektronik ortama kaydedilen veriler kullanılarak istatistik hazırlanmasını, verilerin çeşitli formatlarda Başkanlığa intikal ettirilmesini isteyebilir.

### **DOKUZUNCU BÖLÜM** **Muhafaza ve İbraz**

#### **Muhafaza ve ibraz yükümlülüğü**

**MADDE 48-** (1) Yükümlüler, yükümlülüklere ve işlemlerine ilişkin her türlü ortamdaki; belgeleri düzenleme tarihinden, defter ve kayıtları son kayıt tarihinden itibaren, kimlik tespitine ilişkin belgeleri ise son işlem tarihinden itibaren sekiz yıl süre ile muhafaza etmek ve istenmesi halinde yetkililere ibraz etmek zorundadırlar. Yükümlü nezdindeki hesaplarla ilgili kimlik tespitine ilişkin belgelerin muhafaza süresinin başlangıç tarihi hesabın kapatıldığı tarihtir.

(2) Başkanlığa yapılan şüpheli işlem bildirimine veya uyum görevlisine yapılan dahili bildirimlere yönelik belge ve kayıtlar, bildirim ek yapılan belgeler, uyum görevlilerince bildirimde bulunmama kararı verilen şüpheli işlemlere ilişkin yazılı gerekçeler muhafaza ve ibraz yükümlülüğü kapsamındadır.

### **ONUNCU BÖLÜM** **Diğer Hükümler**

#### **Döviz kurları**

**MADDE 49-** (1) Döviz ve dövizle ödemeyi sağlayan belge tutarının Yeni Türk Lirası karşılıklarının tespitinde işlem günündeki Merkez Bankası döviz alış kurları esas alınır.

#### **Özel kayıtların tutulması**

**MADDE 50-** (1) Bakanlık yükümlüler için, 33 üncü maddede belirlenen işlemlerin mahiyeti ve niteliğine göre gerektiğinde özel kayıtların tutulmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

#### **Yetki**

**MADDE 51-** (1) Bakanlık, 45 inci madde hariç, Yönetmelikte geçen maktu hadleri değiştirmeye yetkilidir.

## **ONBİRİNCİ BÖLÜM**

### **Geçici ve Son Hükümler**

**Geçici Madde 1-**Yükümlüler bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce hesap açılması, finansman, faktöring, kiralık kasa, sigortalama ve finansal kiralama gibi nitelikleri itibarıyla sürekli bir iş ilişkisi tesis eden işlemler nedeniyle yapılan kimlik tespitlerini 31/12/2007 tarihine kadar bu yönetmeliğin “Müşterinin Tanınmasına İlişkin Esaslar” bölümünde öngörülen şekilde güncellemek zorundadır.

#### **Yürürlükten kaldırılan hükümler**

**MADDE 52-** (1) 02/07/1997 tarihli ve 23037 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 4208 Sayılı Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Şu kadar ki, söz konusu yönetmeliğin 14/A ve 16/A maddeleri ile 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası, Kanunun 5 inci maddesi gereğince çıkarılacak Yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar yürürlükte dir.

#### **Yürürlük**

**MADDE 53-** (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

#### **Yürütme**

**MADDE 54-** (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

## GENEL GEREKÇE

Aklama kavramı en geniş anlamıyla yasadışı yollardan elde edilen kazançların kaynağının gizlenmesi ve niteliğinin değiştirilmesi suretiyle yasal görüntü kazandırılarak ekonomik sisteme sokulmasıdır. Aklama suçunun, bu suça kaynaklık eden öncül suçtan ayrı bir suç olarak sayılmasındaki asıl amaç, suç gelirlerinden yararlanan kişileri bu gelirlerden mahrum etmek suretiyle, kazanç elde etmek amacıyla işlenen suçların engellenmesidir. Bu nedenle aklama suçu ile mücadele öncül suçlarla mücadelenin önemli bir aracı olarak görülmektedir.

Aklama suçuyla mücadelenin önleyici ve caydırıcı tedbirler olmak üzere iki temel boyutu bulunmaktadır. Hapis cezası, para cezası, müsadere ve tüzel kişiler için güvenlik tedbiri uygulaması gibi caydırıcı tedbirler 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda düzenlenmiştir.

Bilişim alanındaki gelişmeler ve finansal araçlardaki çeşitlenmeler, ekonomik sistemin özellikle de finansal faaliyetlerin hızlı, karmaşık, sınır tanımayan bir boyut kazanmasına neden olmuştur. Bu gelişmeler, aklayıcılar ve terörü finanse edenler için uygun ortamlar oluşturmıştır. Bu nedenle aklama ve terörün finansmanı ile mücadelede suç gelirlerinin ekonomik sisteme yasal görüntü kazandırılmak amacıyla sokulmasının önlenmesine yönelik tedbirler her zamankinden daha önemli hale gelmiştir.

5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun'da aklama ve terörün finansmanı ile ilgili olarak önleyici tedbirlere ağırlık verilmiş, bu tedbirler için genel bir yasal çerçeve çizilmiş bulunmaktadır. Kanunla genel çerçeve çizilirken, aklama yöntemlerine her geçen gün yenilerinin eklenmesi hususu da göz önünde bulundurularak ayrıntılı düzenlemelerin ikincil düzenlemelerle yapılması öngörülmüştür.

Yönetmelikte önleyici tedbirlere ilişkin esas ve usuller ayrıntılı bir şekilde ele alınmış, yapılan düzenlemelerle aklama ve terörün finansmanı ile etkin mücadele etmek amacıyla uygulamadaki eksiklik ve sorunların giderilmesi ve uluslararası standartlara uyum amaçlanmıştır.

Yönetmelikte yükümlülerin kimler olduğu sayma yöntemi ile açıkça belirlenmiş, yapılan düzenlemede ifa ettikleri mesleğin özelliği gereği avukatlar ile serbest muhasebeciler, serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler, sadece yönetmelikte sayılan sınırlı faaliyetleri nedeniyle, yükümlü sayılmışlardır.

Aklama suçunun önlenmesinde en önemli unsur, müşterinin tanınmasıdır. Bu nedenle müşterinin tanınması kuralı çerçevesinde ele alınan kimlik tespiti, şüpheli işlem bildirimi ve risk yönetim sistemleri oluşturulması gibi önleyici tedbirler özel önem arz etmektedir. Yönetmelik, yükümlülerin gerektiğinde risk temelli yaklaşımlar benimseyerek müşterinin tanınması konusunda gerekli tüm önlemleri almalarına ve aklamamanın yanı sıra terörün finansmanının önlenmesi konusunda da yeterli dikkat ve özeni göstermelerinin sağlanmasına yönelik hükümler içermektedir.

Yükümlülerin aklama ve terörün finansmanının yol açtığı risklerden korunabilmeleri ve yetkili otoriteler ile tam bir işbirliği içinde hareket edebilmeleri için müşterileri hakkında doğru ve yeterli bilgiye sahip olmaları şarttır. Bu nedenle Yönetmelikte müşteri ile müşteri adına veya hesabına hareket edenlerin kimliğinin tespit edilmesi ve kimlik tespitine esas olan bilgilerin doğruluğunun teyit edilmesine yönelik ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiş ve

uygulamada tereddüt yaşanmaması için kimlik tespiti gerektiren işlemler, nitelik ve eşik tutarlar belirtmek suretiyle detaylı şekilde belirlenmiştir.

Bu kapsamda gerçek kişiler, ticaret siciline kayıtlı tüzel kişiler, dernek ve vakıflar, sendika ve konfederasyonlar, siyasi partiler, yurt dışında yerleşik tüzel kişiler, tüzel kişiliği olmayan teşekküller ve kamu kurumları ile ilgili kimlik tespiti işlemlerinde hangi bilgilerin isteneceği, alınan bilgilerin ve yetki durumunun hangi belge ve araçlarla teyit edileceği hususları detaylı şekilde düzenlenmiştir.

Müşterinin tanınması sadece kimlik tespiti yapılması ile sınırlı bir yükümlülük olmadığından aklama ve terörün finansmanı bakımından yüksek risk taşıyan müşterilerin, iş ilişkilerinin ve işlemlerin belirlenmesi de alınması gereken bir tedbir olarak düzenlenmiştir.

Önleyici tedbirlerin ana unsurlarından olan şüpheli işlem bildiriminde ise yükümlü gruplarının sunduğu hizmetlerin, aklamanın yanı sıra terörün finanse edilmesi amacıyla da kötüye kullanılmasının engellenmesi ve bildirim mekanizmasının sağladığı bilgi paylaşımı ile bu suçların önlenmesi ve tespiti amaçlanmıştır.

Yükümlülere şüpheli işlemlerin yanı sıra karmaşık ve olağandışı büyüklükteki işlemlere özel dikkat gösterme zorunluluğu getirilmek suretiyle bu tür işlemlerin yakın takibi amaçlanmıştır.

Yönetmelikte, getirilen yükümlülüklere uyumun düzeyinin tespiti ve ihlallerin engellenmesi amacıyla yükümlülük denetimine ilişkin ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir.

Diğer taraftan yükümlü potansiyelinin belirlenmesi ve dinamik bir şekilde takip edilebilmesi amacıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının Başkanlığa devamlı bilgi vermeleri öngörülmüştür.

Yönetmelikte ayrıntılı olarak düzenlenen bir diğer konu gümrük idaresine yapılacak açıklama olup yolcular tarafından gümrük idaresine yapılacak açıklamanın konusunu oluşturan değerler, açıklama istemeye yetkililer ve yolcu beraberindeki değerlerin tespitine ilişkin esaslar belirlenmiş bulunmaktadır.

Yönetmelikle yapılan tüm bu düzenlemelerle aynı zamanda Türkiye'nin üyesi bulunduğu Mali Eylem Görev Grubu (FATF) tarafından geliştirilen Tavsiye Kararları ile 2005/60/EC sayılı Konsey Direktifi kapsamında Avrupa Birliği müktesebatına da uyum sağlanmış olacaktır.